

**כשהרב מבריסק הורה לנסוע לטבריא
זה היה לעזוב את הישיבה לשבוע שלם!...**

מי ינוד לך בני ברק



נואם בכינוס של איגוד היראים ב"ב

האבל היחיד של "איגוד היראים" בבני ברק | ראה הקב"ה שצדיקים מועטין, עמד ושתלו בבני ברק... | דמותו הפלאית של הגר"ד שמידל צוק"ל שגדר גדר ועמד בפרץ בב"ב | "עדיף שיבינו אידיש, מאשר שיבינו את דברי"... | "גם פנחס היה מגיד שיעור"... | אמרתך חיתי

מאת: איגוד היראים, בני ברק



עצרת ההספד על סילוקו של צדיק שנערך השבוע ע"י איגוד היראים ב"ב



תורם ל"אגוד היראים" ביציאתו מההספד על הגר"ס ערלנר זצ"ל

"בזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הורה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הורה". אומרים העולם בדרך מליצה, שאמנם אורא דארץ ישראל מחכים, דא עקא שבבני ברק אין אוירה... מצבה הרוחני הכללי של בני ברק אינו בגדר "סוד", יש בה ישיבות ומוסדות תורה לרוב, יש בה מדקדקים בהלכה באורח חיים וביוהרה דעה, יש בה בעלי מוסר ואנשי חסד, מרביצי תורה ומשפיעי חסידות.

אך עם כל זאת, מאידך גיסא...

רוחות זרות מנשבות בה בזעף, רוב רובו של ציבור בני הישיבות והכוללים מנהלים את ביתם ואף את לימודם "בשפה המדוברת", קרי הלשון שבדו הציונים. המוסדות סמוכים על שולחן איזבל, מצב בתי החינוך הולך ומתדרדר, בנות ישראל מתחנכות ל"קריירה" במקרה הטוב, ולעבודה בצבא השמד ו"ל במקרים פחות טובים, ועל מצב הצניעות מוטב שלא להאריך. הדעה הרווחת אף בקרב תופסי התורה היא דעת לבלרי העיתון. אורח כי ישובות את שבתו בבני ברק ויצעק לרכב נוסע "שבת" - עלול לספוג גערה מהמקומיים: "חילול השם".

כמובן שנמצאים בעיר הרבה יותר מעשרה צדיקים, יש בקרבה יהודים יראים ושלמים הקובעים את מהלך חייהם לפי דעת התורה המסורה, אך בכל אופן השם "בני ברק" הוא בעיני רבים שם נרדף לדעות כוזבות והשקפה נלוזה, לדאבונו.

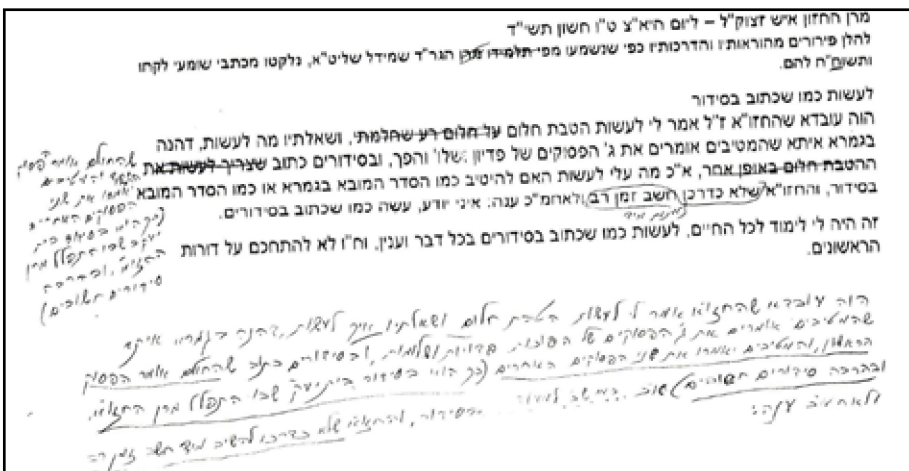
ראה הקב"ה שצדיקים מועטין עמד ושתלן בכל דור ודור. ראה הקב"ה בענייה של בני ברק והעמיד לה שומרים, מול המים הזידונים הגועשים התייצבו כחומה בצורה, יחידים ששתל הקב"ה לעצור את השטף העכו, להזכיר מעט את מה שקיבלנו במסורה מרביתנו מאורי הדורות זיע"א, לרומם מעט את המוחות מעל לדעת הרחוב הרדוד. אחד ומיוחד מאותם יחידים היה מורנו הגאון האדיר רבי דוד מיכאל שמידל זצוק"ל. כמין "תיבת נח" בתוך מי המבול, קמה וגם נצבה דמותו הפלאית של אותו צדיק, שגדר גדר ועמד בפרץ בכל התחומים.

מורנו הגר"ד זצוק"ל היה חוזר תמיד על דברי מורו ורבו מרן החזון איש זצוק"ל כי **קדושת התורה היא רק כשלומדים באידיש!**

הדברים ידועים גם ממקורות אחרים, אבל סיבות מסיבות שונות הביאו לכך שגם אלו הצועדים לאור פסקי החזון איש בענינים אחרים, אבל בענין זה לא עשו כדבריו. וכך איתרע מזלה של בני ברק וכמעט נשתכחה לשון האידיש לגמרי. (אם כי בקרב חלק מקהילות החסידים המצב טוב יותר בענין זה גם בבני ברק).

מורנו הגר"ד זצוק"ל לא ויתר ולא התייאש, באסיפות והספדים שונים הקפיד לשאת דבריו באידיש דווקא, פעמים שהשומעים הביטו בו בתמהון ולא הבינו חצי מילה, אך הוא בשלו "עדיף שיבינו אידיש, מאשר שיבינו את דבריו".

כבוד רב לא נחל מהנהגה זו. במקומות רבים נמנע ממנו מלשאת דברים, גם במקומות בהם נשא את



גהותיו על דבריו בשם החזון איש. שימו לב למחיקת התוארים...



עובר עם נכדו הרב פינחס לובצקי על מה שנכתב בשמו באמרתן חיתני

כשעומדים להתבונן כעבור שבועים שנה על המשפחות והמורשת שהשאירו אחריהם, התוצאות מדברות בעד עצמן.

ויותר שהיה קהלת חכם, עוד למד דעת את העם - אלוטת האור שבקעה מהבית הדל ברחוב רש"י 25 האירה למרחקים. מהחדר הצנוע שארבעת כתליו היו רפודים ארונות ספרים מלמעלה ועד למטה, נשמעה היטב דעת התורה הצרופה, במילים מדודות ושקטות אך ברורות ופשוטות, השמיע את דבר ה' בהנהגה הנכונה בדרכי המלחמה בעמלק,

דבריו, לא תמיד היה מי שהבין את דבריו. הרבה חוסר נעימות ספג וקיבל, ועל מנת כן!

קשה לתאר במסגרת מצומצמת זו את החותם האדיר שהטביע מורנו זצוק"ל בעיר בני ברק לשם ולתפארת. את מוסדות החינוך הטהור שטיפח וריבה בעשר אצבעותיו, את המושגים בצניעות שהנחיל לאות ולמופת, ועוד יסופר לדור.

רבים מידידי מאותו בית מדרש, גדולי תורה ואנשים של צורה, שהתחילו את מסלול חייהם בשובו אליו ואולי אף ממקום גבוה יותר, אך



בעוז ובגבורה נגד שלוחי הסי"מ



בהגנה על קברי ישראל - מוכן להיעצר עם הטו"ת



המעצר בבאר שבע



בהפגנה נגד חיטוטי שכבי בגוש עציון

הצעיר ממנו בשנים רבות. רק לאחר מכן עלה לשאת את דבריו.

בחודש חשון שנת תשפ"א לקראת היארצייט של מרן החזו"א, אספו מרשימות תלמידיו דברים בחובת השעה שקיבל מרבו הגדול, ובקשו לפרסמם בגליון "אמרתך חיתני" היו"ל ע"י "איגוד היראים". לצורך כך בקשו ממורנו זצוק"ל שיואיל לעבור על הדברים ולהגיהם בטרם פרסומם, כדי שיהיו בגושפנקא שעברו את הגהתו וכך יקבלו משנה תוקף.

מורנו זצוק"ל נעתר לבקשה והעיר מספר הערות בדיוקנותו הנודעת, בין השאר היה לו תיקון חשוב: בראש המאמר נכתב שמו בצירוף התואר "מרן" וכן "תלמיד מרן החזו"א", את שני התארים האלו ביקש להשמיט. כדי שלא יחשדוהו שעושה כן מחמת ענוה, הסביר בפשטות כי בסה"כ הוא לא תלמיד החזו"א, אלא רק היה מבאי ביתו. והתואר מרן שנכתב עליו הוא פשוט לא מתאים כי לא כולם מפרגנים לו...

(בדרך אגב יש לציין ברכת יישר כח מיוחדת לנכדו הרה"ג ר' פינחס לובצקי שליט"א שידיו רב לו בהיותו דולה ומשקה מאוצרות תורת זקנו הגדול, וגם בענין זה סייע לנו רבות והיה המוליך והמביא. הדברים התפרסמו אז גם בגליון "העדה").

במטרה שמורנו זצוק"ל יחתום עליו. וסיפר כותב המכתב כי כבר ניסח בחייו נוסחאות רבים לכל מיני מכתבים בענינים שונים ואין זו מלאכה קשה עבורו, אולם מכתב קצר זה שאב ממנו כוחות רבים וזמן ארוך במיוחד, בידעו כי הוא מיועד לחתימתו של מורנו זצוק"ל וכל מילה צריכה להיות מדויקת, ואכן מורנו זצוק"ל הביע שביעות רצון מנוסח המכתב וחתם עליו.

כמו כן אף שהיה זה בשנות זקנותו כאשר כבר תשש כוחו, הטריח את עצמו לשאת דברים בכינוסים שנערכו על ידי "איגוד היראים". בעצרת שנערכה לאור טשטוש הדעות ששרר בזמן המלחמה שניהלו הציונים, הטריח את עצמו ונשא דברים בהירים, ועוד.

יסופר כי כאשר נערכה על ידי "איגוד היראים" עצרת מספד על סילוקו של הגה"צ ר' סנדר ערלאנגער זצוק"ל, בבית המדרש "חוג חתם סופר" בזכרון מאיר, התפרסמו מודעות בחוצות ובהם שמות הספדנים, כשבראש הרשימה שמו של מורנו זצוק"ל, ואחריו המרא דאתרא הגר"מ בענעדיקט שליט"א רב בית המדרש.

מורנו זצוק"ל הביע את תמיהתו: וכי כותבי המודעה אינם יודעים פרק בהלכות דרך ארץ כי המרא דאתרא קודם לכולם? היה עליהם להציב בראש הרשימה את שמו של המרא דאתרא!

כשהגיע זמן ההספד הגיע מורנו זצוק"ל בשעה היעודה, וישב להאזין להספדו של המרא דאתרא

שוב ושוב חזר על דבריו הבהירים וסתר את דברי הכזב שנשמעו במקומות אחרים.

...

כאשר התאגדו אנשי חיל בעיר בני ברק ויסדו את "איגוד היראים", עמד לימינם בכל כוחו, חיזק את ידם בחום, והדריכם בעצה ותושיה. במכתב מערב ר"ח תמוז תשפ"א עליו חתם מורנו זצוק"ל נאמר:

"בזמנים אלו כאשר החושך יכסה ארץ ודעות כוזבות מוצאות משכן בלבבות בני ישראל ואף אצל תופשי התורה רבו האומרים לרע טוב ולטוב רע, ונתחדשו דרכים אשר לא שערם אבותינו, הן בהשקפות ודעות, והן בשכחת המלחמה נגד משנאי ה' ועוקרי התורה, ודרך הקודש המסורה מדורות הקודמים מעמיא עמיא ואזלא.

תיתי להו להעסקנים היקרים שליט"א ראשי "איגוד היראים" בעירנו בני ברק, המשתדלים להזכיר מאחר שבא להשכיחו, ללבות שלהבת אש קודש ולהשמיע את דעת התורה הצרופה, לחזק ידי אנשי האמת ולישא ראשם.

יה"ר שחפץ ה' בידם יצליח להרבות כבוד שמים, וכל העוזרים והמסייעים בידם יתברכו בכל מילי דמיטב, וזנכה לראות בישועתן של ישראל ובשמחתן בביאת גוא"צ בב"א."

בנוגע לאותו מכתב, יש לציין כי המכתב לא נכתב ע"י מורנו זצוק"ל בעצמו, אלא נכתב ע"י אחר



הארכיאולוגים הנמאים מחטטי שכבי ר"ל מתעללים באותו צדיק



נסחב למעצר בחילולי הקברים בבאר שבע



זדים מרימים ידיהם על אותו צדיק



לשאל מה לעשות. ומכל מקום העיה, שלא היו צריכים לכתוב על דעה זו "דעות כוזבות". בשלמא מי שמבטל לגמרי את ענין ההפגנות זה "דעות כוזבות", אבל אם הוא רק טועה בהלכה של ביטול תורה שלדעתו דוחה מחאה, זה לא נחשב "דעות כוזבות".

...

היהדות החרדית בכלל ובני ברק בפרט אבדה כלי חמדתה, אבדה שאין לה תמורה, הרגשת היתמות קשה מנשוא. במצב קודר זה נזכרים אנו במסופר, כי כאשר נרצח הפרופ' המלומד ר' יעקב ישראל דיהאן זצ"ל ע"י הציונים, היתה היהדות החרדית שבורה ורצוצה, לא היה מי שימלא את מקומו, וההרגשה היתה ששלשת הכדורים שפלחו את לבו רצחו בעצם את היהדות החרדית כולה.

אמר אז מרא דארעא דישראל מרן הגרי"ח זוננפלד זצוק"ל: אמנם הם רצחו את הקדוש דיהאן, אך את הקדוש ברוך הוא לא רצחו, הוא מלך חי וקיים!

ואף אנו נתנחם באבלנו הכבד, הצדיק אבד לדורו אבד, מורנו ורבונו רבי דוד מיכאל שמידל זצוק"ל נסתלק מעמנו, אבל אם אבינו מת, אלקיו קיים ואנחנו עבדיו, ובס"ד נמשיך לילך בעקבות הראשונים כפי שהנחילנו רבותינו, לאורם נסע ונלך עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

עם מי. עיין מורנו זצוק"ל בדבריו, והנאספים הופתעו לראות איך הגאון הישיש הקרוב לתשעים קורא במהירות שורות צפופות בכתב קטן, ובראותו שהנ"ל כותב "שבלי נדר יותר לא ידבר בזה", העיר בבת שחוק שהנה הוא רוצה להישאר זה שאומר את המילה האחרונה...

ולגבי עצם הויכוח אמר מורנו זצוק"ל: **"בהפגנה על גיוס בנות היה ביטול תורה גדול, הנסיעה לירושלים היתה שעתיים. והרב מבריסק אמר ליסוע, גם לבחור ששאל על ביטול תורה אמר שגם פנחס היה יכול ללמוד באותו זמן, וגם למגיד שיעור אמר שגם פנחס היה מגיד שיעור. והרב מבריסק בעצמו השתתף בהפגנה."**

הוסיפו ושאלו אם עליהם להתנצל בפני הנ"ל שנפגע מהדברים באופן אישי, והשיב בשלילה. ואמר שבשום אופן לא יפרסמו התנצלות או חזרה, שזה יכול להחליש את כל הענין.

והוסיף והרחיב את הדיבור בענין השתתפות תלמידי חכמים ומתמידים במחאות על כבוד שמים. הוא הזכיר את המחאות שהיו נגד חילולי הקברים בטבריא, והבהיר שהנדון היה לא על השתתפות בהפגנה גרידא, אלא על לעזוב את הישיבה לשבוע שלם! ועל זה אמר ר' גדליה שזו שאלה שצריך לשאול רק את הרב מבריסק עצמו. והרב אמר שאלו ששאלו שיסעו. אלו ששאלו, לא היו דוקא בחורים שלמדו פחות, אדרבה הם רצו

לאחר הסתלקות הגאון האדיר רבי מענדל אטיק זצוק"ל, התפרסם בגליון "אמרתך חיתני" שע"י איגוד היראים, מאמר הערכה אחר מיטתו. בתוך הדברים הובאו כמה עובדות על עמידתו בפרץ במערכות ישראל, על השתתפותו בעצמו במחאות למען קדשי ישראל, ובהם פעמים שהטריח עצמו לשם כך עד לבני ברק, ולסיום נאמר כדלהלן: **"ידע היטב רבינו זצ"ל מה היא שקיעות בתורה ומה הוא ביטול תורה, ידוע ידע לחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ובדעת תורתו הורה מעשה רב כי אף מי ששקוע בלימוד ולא פסיק פומיה מגירסא, אינו פטור מההשתתפות במחאות למען כבוד שמים, ולאפוקי מהדעות הכוזבות הנשמעות כיום."**

במילים אלו היתה כונת הכותב להעיר על ת"ח אחד, ממקורבי הגאון האדיר ר' מענדל אטיק זצוק"ל, שפרסם ברבים כמה פעמים כי מי ששקוע בלימוד ללא הפסק, אין לו להשתתף במחאות על כבוד שמים.

אותו ת"ח הבין את הרמז ששוגר אליו, ופרסם תשובה על הדברים, כשהוא מאשים את עורכי הגליון "אמרתך חיתני" שכאילו מעלימים ומסלפים את האמת.

עלו העורכים אל בית מורנו, כשבאמתחתם הגליון "אמרתך חיתני" שבו נכתבו הדברים הנ"ל, יחד עם קונטרס התשובה שכתב אותו ת"ח, ובקשו לשמוע דבר ה' מפי מורנו זצוק"ל שיכריע הצדק